

Analysegruppa

Analysegruppe lagar analyser, samanlikningar og rapportar til universitetsleiinga om trendar, rammer og utviklingstrekk som er aktuelle for å gjennomføre UiBs strategi.

Analysegruppas medlemmar: Ingar Myking, Steinar Vestad, Bjug Olav Bøyum, Svein Jarle Nymark, Gry Flatabø og Susanne Mikki.

Forskningsrådet: Tildelingsprosenten er rekordlav

De fleste av Forskningsrådets større utlysninger fra våren 2022 er nå fordelt. UiB har fått **22 forskerprosjekt**. Tildelingsprosenten for forskerprosjekt for fornyelse og unge forskertalent var på sju prosent, ned fra henholdsvis 12 prosent og 10 prosent i 2021.

I tillegg har UiB oppnådd støtte til seks kompetanse- og samarbeidsprosjekt i egen regi, samt deltakelse som partner i 25 prosjekt ledet av andre institusjoner. Forskningsrådet foreslo i mai å redusere investeringene i forskerprosjekt med 20 prosent, og tildelingene viser at det er i stor grad fulgt opp. Anslått tildeling til forskerprosjekt for fornyelse er redusert med 19 prosent i forhold til opprinnelig utlyst til fristen 2. februar, mens ordningen for unge forskertalent, som i utgangspunktet var tenkt skjermet, er redusert med 14 prosent. I alt er det gitt midler til 146 forskerprosjekt nasjonalt.

Halvparten av prosjektene ble tatt vekk

Endringen i forhold til tildelingene i 2021-utlysningne er store, både på grunn av Fellesløftet som ga ekstra store budsjetter i 2021, og fordi budsjettene for øvrige forskerprosjekt også var betydelig større. Ut fra oversiktene til Forskningsrådet ser

det ut til at det er bevilget støtte til 51 prosent færre forskerprosjekt på nasjonalt nivå enn i 2021. 43 prosent hvis fellesløftet og tilsvarende prosjekt (stort tverrfaglig forskerprosjekt) holdes utenom.

Fra tematisk til banebrytende

Forskerprosjekt tildeles enten gjennom ordningen Banebrytende forskning (tidligere FRIPRO) eller tematiske satsinger. 82 av tildelingene nasjonalt, 56 prosent av prosjektene, er gitt under FRIPRO, mens 64 prosjekt er tildelt under tematiske satsinger. Andelen er på nivå med 2021. 58 prosent til frie forskningsmidler, herunder 15 prosent til fellesløftet, og en større andel frie forskningsmidler enn i 2020 (49 prosent). Støtteverdige prosjekt som ikke fikk bevilgning under tematiske satsinger, kunne konkurrere om midler under Banebrytende forskning. I alt fem prosjekt fikk tildelt midler slik, av disse gikk ett til UiB.

Forskningsrådet gjennomførte store endringer i virkemiddelapparatet i 2019, som påvirket antall søknader forskere kunne sende, rutiner og prinsipper for evaluering, organisering og portefølje av aktiviteter og program. Egne program for FRIPRO ble faset ut, og begrepet skal i teorien ikke lenger brukes. Program og aktiviteter er erstattet med tema som forvaltes av porteføljestyre.

Gjennomslag for institusjonene - forskerprosjekt

Med forbehold om feil i grunnlagsdata, dette er de nasjonale tallene for de siste tre årene:

- I alt fikk 40 institusjoner tildelt midler til forskerprosjekt i år, mot 52 i 2021

- Totalt har UiB fått tildelt 22 forskerprosjekt, som er nær en halvering (- 46 prosent) fra 2021. Holdes fem tildelinger til fellesløftet utenom i 2021, var nedgangen på 39 prosent.
- UiBs reduksjon er mindre nedgang enn gjennomsnittet nasjonalt (54 prosent). UiO og UiT har hatt de største reduksjonene i prosjekttilslag av BOTT-universitetene.
- Kun tre institusjoner – UiO, UiB og NTNU – fikk over ti tildelinger.
- Tidligere har UiO hatt klart større relativt gjennomslag i forskerprosjekt enn UiB, målt som bevilgninger per vitenskapelig årsverk. I 2022 har imidlertid UiB høyest gjennomslag av BOTT-universitetene (94 000 per årsverk, mot 87 000 på UiO, som er neste på listen).
- Både UiO og UiB får 20 prosjekt innen hovedkategorien Forskerprosjekt for fornyelse (dvs forskerprosjekt utenom unge forskertalent og internasjonale mobilitetsstipend).
- Tildelingsprosenten for forskerprosjekt er ni prosent for UiB, som tilsvare UiOs gjennomslag. Gjennomsnitt for alle institusjoner er sju prosent, ned fra 13 prosent i 2021.
- Karakterstatistikk er ikke offentliggjort for forskerprosjektene samlet, men ca 25 prosent av søknadene som ble vurdert for Fripro (ca 75 prosent av søknadene) fikk karakter 6 eller 7.
- Totalt antall søknader nasjonalt til forskerprosjekt ble redusert fra ca 2500 i 2020 og 2021, til ca 2000 i 2022. For UiB gikk antallet søknader ned fra 278 i 2021 til 237 i 2022.
- Universitets- og høgskolesektoren mottar 2/3 av prosjekttildelingene. Dette er på nivå med 2020 og 2021.

Alle forskerprosjekt nasjonalt, institusjoner med over to tilslag i 2022. Antall tildelinger, tilslagsprosent og tildelt beløp (søknadsbeløp for 2022). 21-tallene inkluderer fellesløft-tildelinger.

	2020			2021			2022			Endring %
	Prosjekt	% bev.	Beløp	Prosjekt	% bev.	Beløp	Prosjekt	% bev.	Beløp	
UIO	75	15 %	764	83	15 %	719	34	9 %	320	-59 %
UIB	32	12 %	328	41	15 %	383	22	9 %	220	-46 %
NTNU	33	9 %	340	33	9 %	219	16	5 %	159	-52 %
HI	2	13 %	20	5	19 %	28	6	22 %	53	20 %
CICERO	3	25 %	24	4	31 %	40	5	36 %	56	25 %
OUS	4	5 %	36	5	5 %	47	4	5 %	37	-20 %
UIT	14	11 %	136	15	10 %	123	4	3 %	46	-73 %
FHI	4	10 %	48	5	12 %	58	3	9 %	26	-40 %
UIS	4	7 %	44	10	18 %	80	3	7 %	26	-70 %
NINA	1	5 %	8	0	0 %	0	3	14 %	31	
FRISCH	0	0 %	0	2	25 %	22	3	33 %	30	50 %
NORD	4	11 %	40	4	11 %	33	3	10 %	35	-25 %
NUPI	5	15 %	46	6	20 %	63	3	13 %	34	-50 %

NMBU	5	8 %	56	9	13 %	70	3	5 %	27	-67 %
NOFIMA	5	29 %	312	3	25 %	36	3	23 %	32	0 %
Andre	104	13 %	1118,3	93	12 %	886,93	31	5 %	331,84	-67 %
Totalt	295	12 %	3 321	318	13 %	2 807	146	7 %	1 463	-54 %

Unge forskertalent

Søknadstypen Forskerprosjekt for unge forskertalent er tilgjengelig for forskere 40 år og yngre, og er et viktig virkemiddel for å løfte fram de mest lovende yngre forskerne. Her har UiB gjort det relativt svakt over en årrekke, særlig i forhold til UiO. Trenden fortsetter i 2022, med bare ett stipend tildelt under ordningen. Det er særlig innenfor denne ordningen at Havforskningsinstituttet har hatt stort gjennomslag i 2022, med fire stipend – nest høyest i Norge.

Tildelinger til Unge forskertalent

	2020		2021		2022	
	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger
UIO	128	12	144	20	91	11
HI	5	1	9	2	9	4
NTNU	95	5	92	9	78	2
UIS	16	1	13	1	12	2
FHI	3	0	4	0	8	2
OUS	20	0	18	0	16	2
NORSAR	1	0	2	0	1	1
NMBU	10	1	14	2	12	1
SINTEF	26	3	22	1	14	1
CMI	1	0	1	0	4	1
Vestre Viken HF					1	1
CICERO	6	3	4	2	4	1
UIB	44	3	44	3	52	1
NINA	4	1	2	0	2	1
NIVA	4	1	5	1	6	1
NHH	5	0	2	0	3	1
Andre	143	15	159	14	161	0
Totalt	511	46	535	55	474	33

Fakultetsvis fordeling

MED og MATNAT har flest tildelinger til forskerprosjekt. MN har størst tilbakegang i prosjektportefølje i absolutte tall, men SV-fakultetet har også en betydelig nedgang.

	2020	2021	2022
MED	8	10	7
MN	13	21	7
JUSS	1	0	2
SARS		0	2
HF	5	2	2
SV	4	7	1
PSYK	0	0	1
KMD		0	0
Museum/andre	0	1	0
Grand Total	31	41	22

FRIPRO

- UiB har fått tildelt 14 Fripro-prosjekt i, som er syv færre enn tildelingen i 2021. Dette er nest mest i Norge etter UiO, som er registrert med 24 prosjekt.
- UiO igjen har hatt en noe *større* nedgang enn UiB, og større nedgang enn gjennomsnittet - 47 prosent i forhold til totaltildelingen i 2021. Også de andre BOTT-universitetene har hatt en relativt sett større nedgang i tildelinger.
- På grunn av måten søknader merkes, er det vanskelig å fastslå innvilgelsesprosenten. Forskningsrådet anslår at 5,3 prosent av alle søknadene som ble behandlet under FRIPRO fikk bevilgning.

FRIPRO	2020	2021	2022	Endring 21-22
UIO	50	47	25	-47 %
Forskerprosjekt	34	28	12	-57 %
Mobilitetsstipend	5	4	3	-25 %
Unge forskertalent	11	15	10	-33 %
UIB	18	21	14	-33 %

Forskerprosjekt	11	18	12	-33 %
Mobilitetsstipend	4		1	
Unge forskertalent	3	3	1	-67 %
NTNU	17	19	10	-47 %
Forskerprosjekt	12	6	8	33 %
Mobilitetsstipend	1	4		-100 %
Unge forskertalent	4	9	2	-78 %
Andre (44 institusjoner)	53	50	33	-34 %
Forskerprosjekt	28	30	20	-33 %
Mobilitetsstipend	3	4		-100 %
Unge forskertalent	22	16	13	-19 %
Totalsum	138	137	82	-40 %

Andre tildelinger fra Forskningsrådet

I tillegg til forskerprosjektene har Forskningsrådet flere andre søknadstyper som er relevant for forskningsinstitusjoner. Av disse er kompetanse- og samarbeidsprosjekt den prosjektfinansieringsordningen som UiB har størst potensiale for å få tilslag. I 2021 fikk UiB sju prosjekt til en samlet kontraktsverdi av 104 millioner kroner gjennom ordningen. I 2022 har UiB fått tilslag på seks prosjekt, som kan oppnå 74 millioner i støtte fordelt på partnerne i samarbeidet. Dette er mindre enn i 2021, men godt over bevilgningen i 2020.

Alle offentliggjorte tildelinger med UiB-medvirkning 2022

Koordinator	2020		2021		2022	
	Tildelinger	Beløp	Tildelinger	Beløp	Tildelinger	Beløp
UiB	75	461 389 901	77	693 420 681	35	246 252 200
Forskerprosjekt	31	323 992 000	41	486 654 000	22	220 478 200
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt	9	58 977 000	7	104 498 000	6	74 000 000
Koordinerings- og støtteaktivitet	23	38 823 901	19	45 682 489	7	1 774 000
Forskningsinfrastruktur	1					
Internasjonale utlysninger	10	39 097 000	10	56 586 192		
Kommersialiseringsprosjekt	1	500 000				

Andre	62	624 467 944	59	879 731 686	25
Forskerprosjekt	22	228 390 991	18	214 154 000	12
Forskningscenter (SFI)			4	319 999 000	
Innovasjonsprosjekt	7	17 462 172	16	106 534 686	3
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt	12	126 624 781	6	123 996 000	6
Koordinerings- og støtteaktivitet	8	66 664 000	10	98 560 000	3
Forskningsinfrastruktur	8	176 900 000			
Internasjonale utlysninger	1	5 926 000	1	9 988 000	
Kommersialiseringsprosjekt	4	2 500 000	4	6 500 000	1

I tillegg til prosjekter UiB koordinerer, er vi partner i 12 forskerprosjekt innvilget i 2022: to med UiO og Havforskningsinstituttet, ett hver med hhv NINA, OSLOMET, NMBU, AKVAPLAN-NIVA AS, NORCE Samfunn/Helse, Norsk polarinstitutt, Veterinærinstituttet og UiT. I tillegg deltar UiB som partner i 13 andre prosjekt fra 22-utlysninger med tildeling per 1. september, seks av disse er kompetanse- og samarbeidsprosjekt.

Hver tredje student melder om psykiske plager

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) 2022 med illevarslende resultater. SHoT benytter en del anerkjente metoder for å måle blant annet psykiske plager, men mye er basert på selvrapportering.

Andelen studenter som melder om psykiske plager har økt siden første undersøkelse i 2010, og det er nå 35 prosent av studentene som melder at de har alvorlige psykiske plager. 74 prosent melder at de har god helse, men nesten fire av ti oppgir at de har hatt mye eller svært mye helseplager siste uke. Både for fysiske og psykiske plager er andelen som melder om uhelse størst blant kvinner.

Synkende livskvalitet

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) ble lagt frem torsdag 8. september. Det er Folkehelseinstituttet som gjennomfører undersøkelsen hvert fjerde år siden 2010 og analyserer resultatene på oppdrag fra studentsamskipnadene Sit, SiO og Sammen. Målgruppen for SHoT er alle heltidsstudenter i Norge inkludert utenlandske studenter. Norske studenter i utlandet er også inkludert.

Snaut 60 000 studenter deltok i årets undersøkelse. Undersøkelsen er svært omfattende, og fanger opp forhold fra bolig, økonomi og studiested til fysisk og psykisk helse, diskriminering og trakassering, sosiale forhold og bruk av rusmidler. Selv om det fremdeles er rundt fire av ti studenter som mener de har god livskvalitet, dobler andelen som melder om dårlig livskvalitet - fra 16 til 31 prosent.

Figur 1 Andel av studentene som rapporterer om god/dårlig livskvalitet, nasjonale tall. Kilde: SHoT

Bergen gjør det skarpt som studieby

86 prosent er fornøyd med Bergen som studieby, noe som plasserer byen på tredje plass – rett bak Svalbard og Trondheim. På samtlige tilbud, kultur, helse, kollektiv, bolig og uteliv er tilbakemeldingene fra UiB-studentene bedre enn nasjonale snitt.

I undersøkelsen svarer studentene også på tidsbruken i studiene forrige uke. Her ligger både lokale og nasjonale tall (21-23 timer/uke) langt under resultatene fra Studiebarometeret (34 timer/uke). SHoT ble gjennomført i periode 6. februar – 19. april 2022, og det er mulig dette påvirker resultatene noe (utenom ordinær eksamensperiode).

UiB-studenter på gjennomsnittet

UiB-studentene er jevnt over mer fornøyd med studiestedet, og det er en større andel enn nasjonalt som deltar i fadderordningene. Når det gjelder fysiske og psykiske plager, ligger

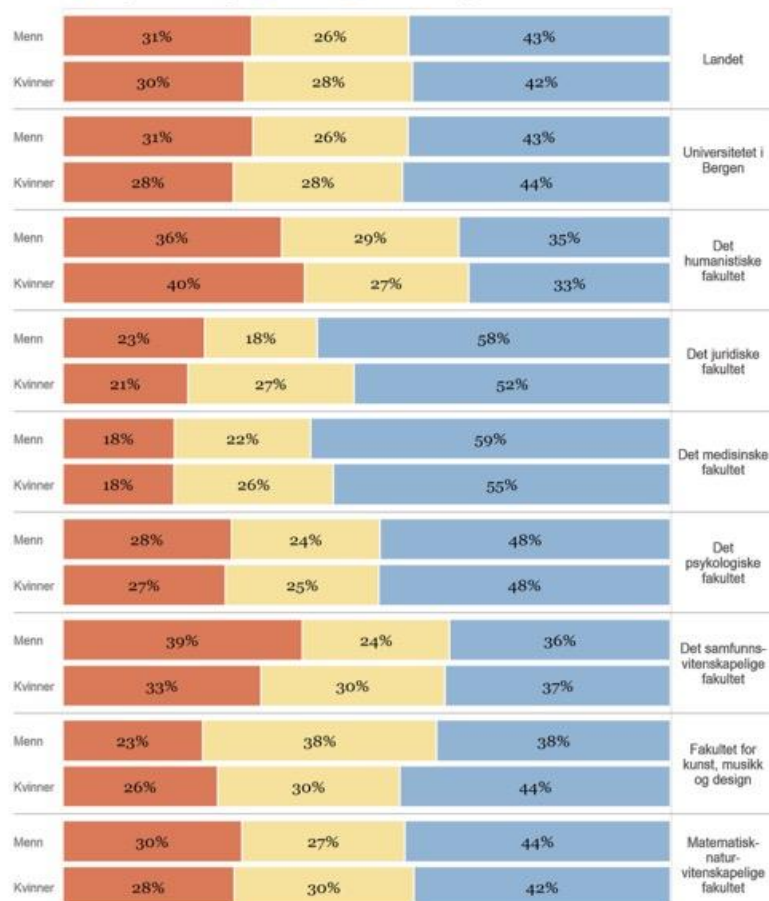
UiB omtrent på snitt, men med fakultetsvise forskjeller. Studentene ved HF, SV og KMD rapporterer en høyere andel med psykiske plager og middels til dårlig livskvalitet, men her er det selvsagt andre

Psykisk helse og trivsel

Livskvalitet

Livskvalitet er målt med Satisfaction With Life Scale (SWLS)

■ Dårlig eller svært dårlig ■ Middels ■ God eller svært god

bakgrunnsvariabler som ikke framkommer i undersøkelsen. Blant annet er det en noe større andel unge respondenter i UiB-populasjonen enn nasjonalt.

Mer narkotika

Den nasjonale oversikten viser at samtidig som tre av fire studenter trener 2-3 ganger eller mer i uken, øker andelen overvektige til 37 prosent. Bruk av alkohol og røyking er stabilt, mens det er en økning i bruk av narkotika. 30 prosent har prøvd dette, mens 21 prosent har brukt det i løpet av siste år.

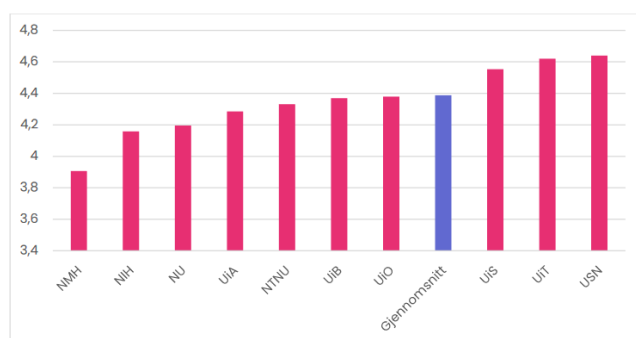
Det er også flere som melder at de har opplevd seksuell trakassering, tre av ti sier at de har blitt utsatt for dette.

Doktorgradsutdanninga: Store variasjonar i fråfall og utdanningslengde mellom lærestadane

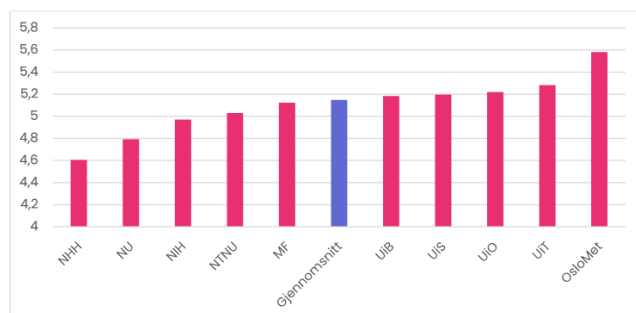
15 prosent av doktorgradskandidatane som starta i perioden 2010-2016 fullførte innan avtaletid, viser ein ny [gjennomgang av doktorgradstall](#) utført av Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (Hkdir).

Kandidatar med oppstart i 2010 og 2011 og som hadde fullført i løpet av ti år, brukte i gjennomsnitt 4,8 år på doktorgraden. For kandidatar med treårig avtale var gjennomsnitt tidsbruk 4,4 år, medan dei som hadde fireårig avtale, brukte 5,1 år i gjennomsnitt. Tidsbruken varierer frå 3,9 til 4,6 år for treårige avtaler og frå 4,6 til 5,6 år for fireårige avtaler. For dei tre største doktorgradsutdannande institusjonane er fråfallet omtrent det same, med 16 eller 17 prosent. Den siste institusjonen med eit tresifra tal kandidatar, UiT, skil seg frå disse med ein klart høgare fråfallsprosent. For institusjonar med færre kandidatar og i mange tilfelle kortare historie som doktorgradsutdannande institusjon, kan tala variere sterkt, og er ofte mykje høgare.

Figur 10 Gjennomsnitt tidsbruk for disputerte kandidatar med opptak 2010 og 2011 og planlagt avtalelengde tre år. Per institusjon. År. Institusjonar med fleire enn fem kandidatar tatt opp 2010 og 2011

Figur 11 Gjennomsnitt tidsbruk for disputerte kandidatar med opptak 2010 og 2011 og planlagt avtalelengde 4 år. Per institusjon. År. Institusjonar med fleire enn fem kandidatar tatt opp 2010 og 2011

Korleis tolke?

I gjennomgangen blir det spurt om korleis skal ein kan tolke at berre 15 prosent av alle doktorgradskandidatar fullfører innanfor avtaletida? Handlar det om misforhold mellom forventingar og rammer? Eller er opphavleg avtaletid eit lite relevant mål for vurdering av gjennomføring? Det er ei kjensgjerning at tida som ph.d.-kandidat gjerne fell saman med ein fase i livet der mange får barn. I kva grad kan fødselspermisjonar og andre rettmessige utvidingar av avtaleperioden forklare at så få kandidatar fullfører innanfor den tida som først blei avtalt?

Skilnader

Hos dei store universiteta med høge kandidattal venta dei å finne relativt like tal, men skilnadene er store. Medan «berekna slutt» for kandidatane ved

UiB og NTNU i gjennomsnitt var 19,8 og 19,0 måneder etter planlagt slutt, var talet for UiO 13,2. Per i dag finst det derfor ikkje samanliknbare tall for nettotid på tvers av institusjonar. Det er derfor uråd å svare på skikkeleg spørsmålet som om den låge gjennomføringsgraden i høve til opphavleg avtalelengde mest skuldast misforhold mellom forventningar og rammer eller permisjonar og andre avbrot frå studiet. Fråfallsprosenten er elles lågast for kandidatar finansiert gjennom Forskningsrådet og høgast i kategorien «andre eksternfinansierte».

Danmark: Universitetene advarer mot forslag til nytt opptakssystem

Den danske regjeringen vurderer store endringer av opptakssystemet til høyere utdanning med blant annet nasjonale prøver og et øvre karaktertak. Forslagene møter stor motstand fra universitetshold.

Målene med den sosialdemokratiske regjeringens forslag er å ta toppene av karakterløpet, gjøre opptakssystemet mer gjennomsliktig, mer balansert karakterfokus, en bedre match mellom søkere og programmer og skape større sosial mobilitet. Selv om intensjonene er gode risikerer effekten å være det motsatte, mener flere representanter fra danske universiteter ifølge det danske [Forskerum](#). Det danske forslaget er særlig interessant fra et norsk perspektiv siden et regjeringsoppnevnt [opptaksutvalg](#) skal levere et forslag til nytt norsk opptakssystem i desember i år.

Forslaget til ny dansk modell

Det danske opptakssystemet er annerledes enn det norske og består av to «kvoter.» Det [danske karaktersystemet](#) går fra -3 – 12 (10 tilsvarer ca. 5.1 i norsk snitt). [Regjeringen foreslår](#) å innføre et spesielt maksimalt opptakskrav på karakteren 10 ved opptak på kvote 1, kombinert med en individuell, fagspesifikk vurdering av programmer med et gjennomsnitt over 10. Ved kvote 2 foreslås det en ny, nasjonal opptaksprøve for alle søkere. Minimum 25 prosent av plassene på alle programmene må tilbys i kvote 2. Samtidig skal fagarbeidere og søkere med relevant arbeidserfaring ha bedre muligheter til å bli tatt opp til høyere utdanning. I tillegg skal opptakskravene gjøres mer ensartede og transparente ved å rydde opp i det som vurderes som «sosialt skjeve seleksjonskriterier», og ved å opprette en ny nasjonal opptakskatalog som utdanningsinstitusjoner kan melde seg ut av dersom det ikke ønsker å være med.

Dagens danske modell

I den eksisterende danske modellen telles kun vitnemålet du fikk da du gikk ut fra videregående skole i kvote 1. Her ingen muligheter til forbedringer eller "second chance", ingen alderspoeng, ingen fagskoler, eller folkehøgskoler som gir ekstra uttelling. Spesielle opptakskrav kan avlegges i etterkant (realfag).

Dagens danske kvote 2 er en ordning som hver enkelt institusjon kan velge å benytte seg av, og her kan de legge vekt på alt de kan komme på: Arbeidspraksis, opptaksprøve, case, motivasjonsbrev, høyere utdanning, osv. Om - eller i hvilken grad - et lærested velger å benytte seg av kvote 2 bestemmer de selv, på studieprogramnivå. Et lærested kan altså velge å tilby 90 prosent av studieplassene i kvote 1, eller de kan fordele alle plassene i kvote 2.

Sterke reaksjoner

Ledelsen ved København Univeristet (KU) mener at regjeringens forslag heller kan føre til motsatt effekt enn det som er ment dersom det realiseres. «Med et nytt opptakssystem ønsker regjeringen å fjerne stress- og prestasjonskulturen, men resultatet blir et testløp for de som gjør det best på videregående skole», mener Kristian Cedervall Lauta, prorektor for utdanning ved KU. I stedet foreslår han å legge mer vekt på karakterene i fagene som er ekstra viktige for programmet en søker på. For eksempel matematikk og biologi hvis en søker medisin. Videre menes det at initiativet vil ha en sosial skjevhet, i motsetning til regjeringens mål, fordi ressurssterke foreldre vil kunne betale for at barna deres skal få profesjonell hjelp til å forberede seg til opptaksprøvene.

Den norske modellen

Opptaksmodellen i Norge bygger på [Shapley og Roths](#) algoritmer om hvordan man oppnår stabile koblinger mellom brukere og ressurser - uten å benytte prismekanismer. Shapley og Roth vant Nobelprisen i økonomi (2012) på basis av denne algoritmen. Det er jevnt over en aksept for at karakterene fra videregående skole er en rettferdig modell for å fordele studieplasser. I overkant av 1300 studier inngår i Samordna opptak. En del av dagens norske diskusjon om opptak handler om fordelingen av plasser på en relativ liten andel av de 1300; medisin, psykologi, odontologi, rettsvitenskap og noen få andre svært etterspurte studium. En annen er det er vanskelig å finne nok søkere til å fylle studieplassene.

OECD: Vil ha universitetsutdannede som kan tenke mer kritisk

Ny [publikasjon](#) fra OECD, argumenterer for at universitetsutdanningene bør legge mer vekt på av generiske egenskaper og kritisk tenking.

«Does Higher Education Teach Students to Think Critically?» heter boken som hevder at arbeidsgiverne ønsker tenkende, kritiske kandidater

– Universitetsvurderingen garanterer ikke at kandidatene har de problemløsningsferdighetene som arbeidsgivere mener er viktige, sier OECDs nylig pensjonerte innovasjonssjef Dirk Van Damme, ifølge Times Higher Education. Han har vært med på å redigere boken.

Trenger mer testing

I boken hevdes det at det er et merkbart, og økende gap mellom kvalifikasjonene som en universitetsgrad sertifiserer og de faktiske generiske egenskapene kandidatene har. Med generiske ferdigheter menes det leseferdigheter og kritisk tenkning som omfatter problemløsning, analytisk resonnement og kommunikasjonskompetanse. Etter hvert som automatisering overtar ikke- og lavere kognitive oppgaver på dagens arbeidsplass, er disse generiske ferdighetene spesielt. I USA utviklet [Council for Aid for Education \(CAE\)](#) en vurdering av generiske ferdigheter kalt CLA+ og utførte testing i seks land mellom 2016 og 2021. Denne boken gir data og analyse av dette "CLA+ International Initiative".

